

چرا ایران اسلامی قدرت اول جهان است؟

حجت‌الاسلام والمسلمین علی مصباح

ایستادگی ملتی برآمده از انقلابی نوپا با ارتشی از همگسیخته در برابر تمام ابرقدرت‌های عالم، جز به‌واسطه اتکا به نصرت لایزال الهی و رهبری قدسی امام راحل(ره) ممکن نبود؛ لذا جلوه‌های این اقتدار از همان آغازین روزهای انقلاب وجود داشته و امروز تنها ابزارها و میدان‌های مواجهه دگرگون شده است.

به گزارش روابط عمومی موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی(ره)، حجت‌الاسلام والمسلمین علی مصباح دبیر کارگروه شورای تحول علوم انسانی در موکب قرارگاه مصباح الهدی، با تجلیل از پایداری قریب به ۲۴۰ شبه ملت مؤمن و انقلابی در دفاع از آرمان‌های اسلامی، شکرگزاری عملی را شرط بقای این موهبت الهی دانست و گفت: طبق سنت قطعی ﴿لَئِنْ شَكَرْتُمْ لَأَزِيدَنَّكُمْ وَلَئِنْ كَفَرْتُمْ إِنَّ عَذَابِي لَشَدِيدٌ﴾، استمرار این اقتدار بهره‌مندی از قدرت الهی، مستلزم استفاده بهینه از استعدادها و شناخت سرچشمه حقیقی این قدرت است و وظیفه اهل تبیین آن است که مانع تحریف این حقایق توسط شیاطین شوند و اجازه ندهند، پیروزی‌های درخشان ملت به‌علل تصادفی و مادی نسبت داده شود؛ زیرا در مقاطعی که تحلیل‌گران سیاسی سقوط حتمی کشور را به‌سبب مواجهه با قدرت‌های اتمی پیش‌بینی می‌کردند، دست امداد الهی این ملت را از لبه پرتگاه رهایی بخشید و به اوج عظمت رساند و متجاوزان را زبون ساخت.

عضو هیئت امنای مؤسسه امام خمینی(ره) درباره چرایی بروز نارسایی‌های معیشتی با وجود دستیابی به اقتدار نظامی، تصریح کرد: علت بروز چالش‌ها در حوزه معیشتی آن است که ساختار اقتصادی کشور بعد از گذشت بیش از چهاردهه، همچنان بر پایه‌های اقتصاد لیبرال غربی استوار مانده است.

این استاد حوزه علمیه قم گفت: هرگاه نظام اقتصادی و چارچوب‌های تربیتی ما به‌جای ترجمه نظریات غربی، منطبق بر اسلام ناب تدوین و اجرا گردند، گشایش و نصرت الهی در این بخش‌ها نیز متجلی خواهد شد؛ کما اینکه رهبر شهید انقلاب(ره) در بیانیه گام دوم متذکر شدند، هر نقصی در مسیر حرکت انقلاب، ناشی از کم‌توجهی به اصول و آرمان‌های اسلام بوده است.

حجت‌الاسلام والمسلمین مصباح، با اشاره به امواج صدور پیام انقلاب اسلامی به فراتر از مرزهای جغرافیایی، خاطرنشان کرد: در سال‌های نخستین دفاع مقدس، تنها یک کشور اسلامی حامی ما بود؛ اما امروز جبهه گسترده مقاومت در سراسر دنیای اسلام ریشه دوانده و قلب تپنده ملت‌های مسلمان، با آرمان‌های این انقلاب پیوند خورده است؛ بلکه حتی در درون مرزهای دشمنان نیز آرمان‌های انقلاب تا بیخ گوش سردمداران کفر نفوذ کرده است.

دبیر کارگروه شورای تحول علوم انسانی خاطرنشان کرد: این انسجام الهی را می‌توان در پویش‌های ملی مشاهده کرد، تا جایی که رئیس‌جمهور روسیه نیز از ثبت‌نام بیش از ۳۰ میلیون نفر از مردم ایران در پویش «جان‌فدا» شگفت‌زده شد و این وحدت بی‌نظیر را باید معجزه راستین ایمان و پیوند با ولایت برشمرد.

• توقف در الگوهای لیبرالی ریشه چالش‌های اقتصادی کشور است

عضو هیئت امنای مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی(ره)، با تبیین بیانات رهبر معظم انقلاب پیرامون جایگاه برتر ایران در معادلات جهانی، تصریح کرد: در محاسبات مادی و سکولار، قدرت بر مبنای ثروت، وسعت سرزمینی و توان تسلیحاتی سنجیده می‌شود؛ اما در منطق توحیدی، امتی که به عترت طاهره(ع) تمسک جسته و اراده خود را در مسیر بندگی پروردگار قرار داده است، قدرت اول جهان به‌شمار می‌رود و دستیابی به شکوفایی در ساحات اقتصادی و تربیتی نیز در گروی گذر از نظریات غربی و پایبندی به الگوهای ناب اسلامی است.

وی اضافه کرد: چراغ راه هدایت این امت، بیانات حضرت آیت‌الله سیدمجتبی حسینی خامنه‌ای (مدظله‌العالی) است؛ ایشان تصریح فرمودند: هرچند برخی با معیارهای ظاهری، ملت ایران را چهارمین قدرت برتر جهان قلمداد می‌کنند، اما در محاسبات الهی، ملتی که پیرو اهل‌بیت عصمت و طهارت(ع) و متکی به قدرت لایزال پروردگار باشد، قدرت اول جهان است.

حجت‌الاسلام والمسلمین مصباح در تبیین تفاوت بنیادین میان دیدگاه توحیدی و نگرش سکولار نسبت به مقوله قدرت، افزود: در اندیشه سکولار، ارزیابی‌ها صرفاً به ابعاد مادی و محسوس حیات دنیا محدود می‌شود؛ بر این اساس، قدرت به‌معنای برخورداری از ثروت اقتصادی و صنایع مولد، توانمندی نظامی برای صیانت از مرزها یا الحاق اراضی دیگر، تسلط بر جریان‌های اطلاعاتی و موقعیت ژئوپلیتیکی جهت اعمال نفوذ تعریف می‌گردد.

عضو هیئت علمی مؤسسه امام خمینی(ره) بیان کرد: در چارچوب این نوع محاسبات مادی، کشوری نظیر آمریکا به‌سبب تجمیع این شاخصه‌ها، ابرقدرت تلقی می‌شود و برخی افراد خودتحقیر داخلی نیز به‌سبب غفلت از مؤلفه‌های حقیقی، پیوسته چشم به دستور بیگانگان دوخته‌اند.

وی با اشاره به شکست راهبردی استکبار در نبردهای ۱۲ روزه و ۴۰ روزه، خاطرنشان کرد: دشمنان تصور می‌کردند در اثر این هجوم سنگین نظامی، نظام اسلامی ظرف چند روز درهم خواهد شکست؛ اما مقاومت جانانه مردم نه‌تنها مانع از سقوط شد، بلکه ضرباتی سنگین و تاریخی به هیمنه ارتش آمریکا وارد ساخت که حتی ابرقدرت‌های دوم و سوم جهان نظیر چین و روسیه نیز جرئت انجام آن را نداشتند؛ به‌همین جهت تحلیل‌گران مادی ناچار شدند، ایران را دست‌کم در جایگاه چهارم قدرت‌های برتر بنشانند.

دبیر کارگروه شورای تحول علوم انسانی، به تبیین حقیقت قدرت در نگاه الهی پرداخت و بیان کرد: جهان‌بینی توحیدی حیات انسان را در لذت‌ها و منافع مادی چندروزه دنیا خلاصه نمی‌داند، بلکه تمام این فراز و نشیب‌ها، جنگ‌ها و مصائب را آزمونی برای کسب توشه در مسیر حیات ابدی می‌شمارد.

حجت‌الاسلام والمسلمین مصباح ابراز کرد: منشأ اصیل تمام کمالات و توانمندی‌ها، ذات اقدس پروردگار است که ﴿إِذَا أَرَادَ شَيْئًا أَنْ يَقُولَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ﴾ و هیچ قدرتی توان برابری با مشیت الهی را ندارد؛ بنابراین هرکس خود را ذیل این قدرت بی‌پایان تعریف کند، شکست‌ناپذیر خواهد شد.

این استاد حوزه علمیه، با قرائت آیه شریفه ﴿إِنَّ الَّذِينَ قَالُوا رَبُّنَا اللَّهُ ثُمَّ اسْتَقَامُوا تَتَنَزَّلُ عَلَيْهِمُ الْمَلَائِكَةُ أَلَّا تَخَافُوا وَلَا تَحْزَنُوا﴾ تصریح کرد: کسانی که بر توحید پای بفشارند و بر لوازم عملی اعتقاد خود استقامت بورزند، مشمول نصرت و بشارت فرشتگان الهی می‌شوند و همچنان که در حدیث قدسی آمده است: «عَبْدِي أَطِعْنِي... أَجْعَلْكَ مِثْلِي أَنَا أَقُولُ لِلشَّيْءِ كُنْ فَيَكُونُ اَجْعَلَكَ تَقُولُ لِلشَّيْءِ كُنْ فَيَكُونُ»؛ هرگاه یک ملت به عبودیت محض پروردگار تن دهد و از قدرت‌های پوشالی نهراسد، اراده‌اش هم‌راستا با اراده الهی نافذ خواهد شد و این دقیقاً معنای دستیابی به جایگاه قدرت اول جهان است.

حجت‌الاسلام مصباح در پایان گفت: با همان محاسبات الهی، ملت ما در هشت سال دفاع مقدس نیز قدرت اول جهان بود. در آن سال‌ها کشور در تحریم کامل اقتصادی به‌سر می‌برد و حتی از دسترسی به سیم‌خاردار محروم بود؛ درحالی‌که رژیم بعث صدام، با تجهیزات مدرن روسی، هدایت مستشاران ارتش شوروی، حمایت‌های مالی بلوک غرب، جنگنده‌های سوپراتاندارد و میراژهای امانی فرانسوی و سلاح‌های شیمیایی اهدایی آلمان پشتیبانی می‌شد.

ادامه از صفحه ۱

وی با استناد به آموزه‌های قرآنی درباره استقامت و پرهیز از تکیه بر ستمگران، خاطرنشان کرد: دو الگوی تمدنی در برابر یکدیگر قرار دارند؛ الگویی که حیات خود را در سلطه و طاغوت می‌بیند و الگویی که بر نفی طاغوت و مقابله با ظلم استوار است.

رئیس انجمن مطالعات اجتماعی حوزه علمیه، با اشاره به جایگاه مفهوم طاغوت در اندیشه امام خمینی(ره) گفت: شناخت ماهیت سلطه و اشکال گوناگون آن، برای فهم تفاوت بنیادین این دو الگو اهمیت دارد.

• خوداتکایی؛ رمز قدرت برتر

این استاد حوزه و دانشگاه، خوداتکایی را از دیگر عوامل قدرت جمهوری اسلامی دانست و با اشاره به مضمون آیه ﴿وَلَا تَرْكَنُوا إِلَى الَّذِينَ ظَلَمُوا﴾، اظهار کرد: یکی از ویژگی‌هایی که ایران را در این الگو قدرتمند می‌کند، ایستادن روی پای خود و وابسته‌نبودن به دیگران است.

حجت‌الاسلام والمسلمین خیری، با اشاره به وضعیت برخی کشورهای برخوردار از امکانات و رفاه اقتصادی گفت: برخورداری از ثروت و امکانات، لزوماً به‌معنای برخورداری از قدرت مستقل نیست و ممکن است در شرایط حساس، وابستگی‌های ساختاری آشکار شود.

وی همچنین به خاطره‌ای از بازدید یکی از مسئولان پاکستانی از ایران اشاره کرد و گفت: این مسئول پس از بازدید از کشور، از ظرفیت‌هایی سخن گفته بود که جمهوری اسلامی طی حدود ۴۷ سال، با وجود فشارها و تحریم‌ها، در داخل کشور ایجاد کرده است؛ تجربه‌ای که اهمیت خوداتکایی و اتکا به توان داخلی را نشان می‌دهد.

• حضور مردم در میدان؛ تجلی عینی قدرت اجتماعی

حجت‌الاسلام والمسلمین خیری با تأکید بر اینکه جنگ اراده‌ها در سطح مردم ظهور پیدا می‌کند، گفت: قدرت تنها در کتاب‌ها، نظریه‌ها و ایده‌ها خلاصه نمی‌شود؛ بلکه باید آثار آن را در میدان و در حضور اجتماعی مردم مشاهده کرد.

رئیس دانشگاه آزاد اسلامی قم افزود: حضور مردم در صحنه‌های مختلف و تبدیل‌شدن ظرفیت اجتماعی به کنش جمعی، نشانه‌ای از تحقق قدرت در عرصه واقعی است؛ قدرتی که در شرایط دشوار نیز می‌تواند انسجام و اراده عمومی را حفظ کند.

این استاد حوزه و دانشگاه، با اشاره به شهادت رهبران و چهره‌های اثرگذار، اظهار کرد: شهادت لزوماً به‌معنای پایان اثرگذاری یک جریان نیست و گاه می‌تواند به زایش دوباره حرکت اجتماعی و تقویت بیداری منجر شود.

وی با اشاره به واقعه عاشورا و شهادت امام حسین(ع) افزود: قیام امام حسین(ع) نمونه‌ای از این حقیقت است که شهادت می‌تواند به بیداری انسان‌ها و نجات آنان از جهالت و سرگردانی بینجامد؛ از همین‌رو، اثرگذاری یک شخصیت یا نهضت را نمی‌توان تنها با معیارهای مادی و ظاهری سنجید.

• امام حسین(ع)؛ کانون دلدادگی و قدرت‌آفرینی اجتماعی

حجت‌الاسلام والمسلمین خیری، با طرح این پرسش که چه الگویی توانسته است، چنین گستره‌ای از دلدادگی و همراهی انسانی ایجاد کند، به جایگاه امام حسین(ع) اشاره کرد و گفت: اجتماع میلیونی زائران در مناسبت‌های مرتبط با آن حضرت و تداوم حرکت‌های الهام‌گرفته از نهضت عاشورا، از جلوه‌های قدرت‌آفرینی این الگوست.

وی ادامه داد: در این نگاه، شهادت امامان نه‌تنها موجب از بین‌رفتن پیام آنان نشد، بلکه زمینه تداوم و گسترش آن را فراهم کرد؛ به‌گونه‌ای که جریان اجتماعی و مردمی برخاسته از این الگو، با گذر زمان همچنان به حیات خود ادامه داده است.

• تفاوت در سرچشمه انگیزه و اراده

این استاد حوزه و دانشگاه، در تبیین تفاوت‌های دو الگوی تمدنی، به تقابل توکل و تواکل اشاره کرد و گفت: در یک سو، اتکا به خداوند و حضور داوطلبانه در میدان قرار دارد و در سوی دیگر، وابستگی به تجهیزات و امکانات مادی بدون برخورداری از پشتوانه‌ای عمیق در اراده و انگیزه انسانی.

حجت‌الاسلام والمسلمین خیری افزود: در این دو الگو، نشانه‌های متفاوتی از وضعیت روانی و اجتماعی مشاهده می‌شود؛ از نشاط، انگیزه و مشارکت داوطلبانه در یک سو تا افسردگی و فرسودگی در سوی دیگر.

رئیس انجمن مطالعات اجتماعی حوزه علمیه، همچنین تولید و کار را در برابر وابستگی قرار داد و تأکید کرد: یکی از مبانی قدرت، برخورداری از اراده جمعی و تکیه بر ظرفیت‌های درونی جامعه است؛ ظرفیتی که می‌تواند در کنار امکانات و تجهیزات، به عاملی تعیین‌کننده در پایداری اجتماعی تبدیل شود.

• فطرت انسانی؛ پشتوانه فراتر از مرزهای جغرافیایی

حجت‌الاسلام والمسلمین خیری، با بیان اینکه فطرت وجه مشترک انسان‌هاست، گفت: یکی از مبانی قدرت تمدن اسلامی، اتکا به فطرت انسانی است؛ ظرفیتی که می‌تواند زمینه همدلی و همراهی مردم را حتی فراتر از مرزهای جغرافیایی فراهم کند.

وی با اشاره به نمونه‌هایی از بازتاب پیام‌ها و رویدادهای مرتبط با ایران در دانشگاه‌ها و میدان‌های شهرهای غربی، اظهار کرد: چنین واکنش‌هایی نشان می‌دهد که قدرت مردمی صرفاً به مرزهای سیاسی محدود نیست و می‌تواند بر پایه وجوه مشترک انسانی شکل بگیرد.

رئیس انجمن مطالعات اجتماعی حوزه علمیه، در مقابل، غلبه غرایز و منافع فردی را عاملی برای تضعیف همبستگی اجتماعی دانست و با اشاره به تجربه همه‌گیری کرونا گفت: در شرایط بحرانی، جوامع می‌توانند رفتارهای متفاوتی از خود نشان دهند؛ از رقابت و درگیری بر سر منافع تا همیاری و مواسات. وی این تفاوت را از نشانه‌های تمایز دو الگوی تمدنی برشمرد.

• «الهیات حضور در خیابان»؛ بازخوانی قدرت ایران فراتر از محاسبات متعارف

این استاد حوزه و دانشگاه، با اشاره به مفهوم «الهیات حضور در خیابان» گفت: در ادبیات رایج سیاسی، نمی‌توان تمام ابعاد تحولات جهانی مرتبط با انقلاب اسلامی را صرفاً با معیارهای متعارف قدرت تحلیل کرد.

وی با اشاره به مباحث مطرح‌شده درباره جایگاه قدرت ایران و بیانات رهبر معظم انقلاب، افزود: آنچه در این تحلیل اهمیت دارد، توجه به اراده الهی، سنت‌های الهی و نقش ایمان و حضور مردم در تحولات است؛ از این منظر، نباید همه واقعیت‌های میدان را به محاسبات معمول سیاسی و مادی فروکاست.

حجت‌الاسلام والمسلمین خیری، با اشاره به انتظار برای فرج حضرت ولی‌عصر(عج) اظهار کرد: رویکرد مهدوی، انتظار برای تحقق اراده الهی و حضور امام زمان(عج) در عرصه‌های مختلف است.

رئیس دانشگاه آزاد اسلامی تأکید کرد: باور به نقش دست قدرت الهی در تحولات انقلاب اسلامی، صرفاً یک پیش‌بینی یا آرزوی شخصی نیست؛ بلکه با اعتقاد به سنت‌های الهی و ماندگاری حق ارتباط دارد.

وی با اشاره به سخن منتسب به امام شهید(ره) درباره آینده رژیم صهیونیستی، تأکید کرد: فهم این‌گونه اظهارات، نیازمند شناخت سنت‌های الهی است؛ سنت‌هایی که بر اساس آن‌ها، حق ماندگار و باطل رفتنی است؛ هرچند در مقاطعی با هیاهو و جلوه‌های ظاهری همراه باشد.

این استاد حوزه و دانشگاه با بهره‌گیری از مضمون قرآنی کف روی آب، گفت: ممکن است در مسیر تحولات، باطل برای مدتی پرسروصدا و برجسته به نظر برسد؛ اما این وضعیت به‌معنای از بین‌رفتن حقیقت نیست و در نهایت، آنچه اهمیت دارد، آشکارشدن حق و تحقق حاکمیت الهی است.

• خودسازی، جامعه‌پردازی و تمدن‌سازی؛ مسیر تحقق آرمان‌ها

حجت‌الاسلام والمسلمین خیری، با تأکید بر ضرورت بازخوانی پیام گام دوم انقلاب اظهار کرد: این پیام باید به‌صورت مستمر مورد توجه قرار گیرد و تحولات امروز نیز از منظر سنت‌های الهی و ظرفیت‌های اجتماعی انقلاب اسلامی بررسی شود.

وی با اشاره به نقش مردم در تحولات اجتماعی افزود: تجربه انقلاب اسلامی نشان داده است که ارتباط مستقیم با مردم و تکیه بر ظرفیت‌های مردمی، اهمیت ویژه‌ای دارد؛ زیرا دولت‌ها و ساختارهای رسمی به‌تنهایی نمی‌توانند جایگزین اراده و همراهی مردم شوند.

حجت‌الاسلام والمسلمین خیری

تقابل تمدن اسلامی با تمدن فرتوت غرب کلید فهم قدرت ایران در جنگ اراده‌ها